

Maankäyttö 120 vuotta sitten

SUOMEN MAAMITTARI-YHDISTYKSEN AIKAKAUSKIRJAN vuosi 1895 alkaa **M.W. Gullin** 14 sivua pitkällä jutulla koskien pituusmittauksen tarkkuutta. Juttu päättyy seuraavaan toteamukseen:

Edellä olevan perustuksella katsomme maamittarikokouksen nykyisissä olosuhteissa olleen täysin oikeassa vastatessaan kieltävästi kysymyksen tarpeellisuudesta käyttää teräsmittanauhaa vitjojen asemesta.

Ach. Wahlroos kaippaa talvitöihin välineitä, joilla selviää lumisissa olosuhteissa jutusaan nimeltä *Vähän "urheilua"*:

Joskus vaikkei niin varsin useinkaan täytyy maamittarin tehdä ulkotöitä talvellakin, kun sattuu sellaisia mittaustöitä, joita ei mitenkään voi kesällä toimittaa. Niinpä täytyy esim. seivästää mittalinjoja niin suurien järvien eli lahtien ylitse ettei linjaseipäitä voi nähdä toiselta rannalta toiseen, taikka on ylimitettava neva niin tuiki vetelää, että ylimeno sillatta on mahdoton. Vieläpä täytyy joskus mitattaessa viedä sidelinjoja mannermaalta luotoon taikka saaristossa toisesta luodosta toiseen, mitata nuotta-apajia kalavettä jakaessa j. n. e. Ulkoilmassa liikkuminen talvellakin olisikin kieltämättä hyvinkin virkistävää, erittäinkin silloin, kun on viikottain ehkä kuukausittainkin ahkeraan istunut kamarityöhön kiinnitetynä, eikä kukaan luultavasti olisi siitä mil-länsäkään, jos työskennellessä saisi kulkea paljaalla maalla tai jäällä. Mutta useimmiten peittää kuitenkin lumi maan ja jään enemmän taikka vähemmän vahvalta kohta kun vedet ovat niin vahvaan jäätyneet että niille vaaratta voipi lähteä ja jos otollinen aika toisesta syystä ehkä on kulunut muihin toimiin, on lunta voinut karttua polviakin myöten, ja silloin tulee kulku niin hankalaksi ja vaivaloiseksi, että mielellään jättäisi koko työn tekemättä, ellei löytäisi jotakin keinoa kulkua helpoittaakseen. Jos mitattava matka on aukeata ja jotensakin sileätä ja kivitöntä voisi sukset olla joltisenakin apuna, vaikka niillä kulkiessa kääntyminen sinne tai tänne ottaa paljon aikaa. Mutta jos maa on kivistä ja puita tulee kaadettavaksi, ovat

- Oscar Wilde tuomittiin kahdeksi vuodeksi vankeuteen sodomiasta ja törkeästä siveettömyydestä.
- Maailman ensimmäinen elokuva "Workers Leaving the Lumière Factory" esitettiin.
- Alfred Nobel allekirjoitti testamenttinsa Pariisiin ruotsalais-norjalaisella klubilla, millä hän testamenttasi omaisuutensa Nobelin palkinnon perustamista varten.

VUONNA 1895

sukset vallan mahdottomat käyttää, sillä niillä on hankalaa välttää kiviä ja kantoja, eikä niillä pääse kaadettujen puitten yli kulkemaan. Työmiehillekin ne vaan olisivat vaivaksi eikä miksikään hyödyksi.

Tällaisissa tapauksissa ovat kieltämättä lumikengät kaikkein parhaat. Niillä pääsee vaivatta kääntymään minne päin hyvään ja puita, kiviä ja kantoja eli muita esteitä voi niillä helposti välttää. Niin peräti painaviakaan ne eivät ole että ne siitä syystä sanottavasti estäisivät kulkua, erittäinkin sitten kun niihin vähän tottuu.

Sieviä ja keveitä lumikenkiä, jotka mahdollisesti saattavat olla hyvinkin käytöllisiä ja tarkoituksen mukaisia saapi kyllä sporttimyymälöissä täällä Helsingissä. Mutta niiden kelpaavuutta en kuitenkaan voi arvostella, koska en itse ole niitä käyttänyt enkä ole tavannut niitä käytännössä muillakaan. Kaikissa tapauksissa ovat ne kuitenkin niin kalliit, ettei niitä ainakaan apurimiesten ja vitjamiesten tarpeeksi voi hankkia.

Nimimerkki – f – f – ja **A. Petrelius** käyvät keskenään jutuissaan seikkaperäistä väittelyä karttojen värittämisestä. Asian käsittely jatkuu vielä lehden toisessakin

numerossa, jossa **Valter Juvelius** kirjoittaa pitkän jutun metsämaiden värytyksestä.

Millimetripaperin käytöstä mittauksissa kirjoitetaan Ach. Wahlroosin artikkelissa. Juttu päättyy seuraavasti:

Niinkuin jo sanottiin on varovaisuus paperin käyttämisessä tarpeellinen, sillä muuten voipi kelvottoman paperin vuoksi syntyä suuria virheitä. Useasti tapahtuu, että ruudut ovat toisin päin ihan tarkat ja virheellisiä ainoastaan toisin päin ja kun tämän tietää voipi tehdä virheen jotenkin tuntumattomaksi asettamalla virheettömän ruutusivun mittalinjaa pitkin, sillä niin lyhyellä mitalla kuin yhtäsuuntaislinjain välillä ei pieni virhe voi tehdä tuntuva haittaa. Kantakarttain puhtaana pitäminen on kyllä tärkeä asia. Mutta kun kantakarttaa käytetään sekä mitauksessa, että alanlaskemisessa ja jaossa, kuluvat siinä tehdyt piirustukset, numerot ja muut muistiinpanot väkisin ja kartat tulevat yhä epäselvemmiksi, niin että niistä työn lopetettua ainoastaan vaivalla voi saada tarpeellisia ja seikkaperäisiä selvityksiä. Ne eivät kuitenkaan voi pysyä puhtaina ja selvinä suurella varovaisuudellakaan, jos kaikki edellämainitut työt niillä täytyy toimittaa. Ehdottelisin sen vuoksi, että kentällä käytetyistä millimetripaperin liuskoista yhdistettäisiin kartta, jolla alanlasku toimitettaisiin ja siitä sitten uudistettaisiin lääninmaanmittauskonttorissa säilytettävä kantakartta. Tästä syntyisi tosin näennäisesti enemmän työtä, mutta vaan näennäisesti, sillä millimetriruudut huojentaisivat alanlasku-työtä kelpotavalla, koska alanlasku ruudut siten ovat valmiit ja pienempien tiluskuvioiden helposti ja tarkkaan voisi saada millimetriruutuja laskemalla, polettia tai planimetriä käyttämättä. Ja jollei viimeksi mainitut seikat täydelleen korvaisikaan työn enemmyyttä, voipi kuitenkin olla tyytyväinen, kun tietää jättäneensä puhtaan ja selvän työn käsistään.

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@luukku.com